

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 29. marraskuuta 2022
(OR. en)

15365/22

SPORT 51
ENV 1217
SOC 657
SUSTDEV 208
CLIMA 633
COH 114

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kestävästä ja esteettömästä liikuntapaikkarakentamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainitut neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 28. ja 29. marraskuuta 2022 hyväksymät päätelmät.

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät
kestävästä ja esteettömästä liikuntapaikkarakentamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET
JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN SEURAAVAA:

1. Joulukuun 2006 YK:n vammaisyleissopimuksella edistetään toimia, joiden avulla vammaiset henkilöt voivat osallistua liikuntatoimintaan yhdenvertaisesti muiden kanssa, ja kehoitetaan sopimusvaltioita toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet, joilla tämä mahdollistetaan.
2. Euroopan komission heinäkuussa 2007 julkaisemassa urheilun valkoisessa kirjassa kehoitetaan hyödyntämään urheilun tarjoamia mahdollisuuksia sosiaalisen osallisuuden, integraation ja yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi ja kehoitetaan jäsenvaltioita ja urheilujärjestöjä mukauttamaan urheilun infrastruktuureja vammaisten henkilöiden tarpeisiin.
3. EU:n yhteisten arvojen edistämisestä urheilun avulla kesäkuussa 2018 annetuissa neuvoston päätelmissä korostetaan, että kaikkien pitäisi voida vapaasti harjoittaa urheilua ja tuntee kuuluvansa yhteiskuntaan ja että urheiluun liittyvät eri alat voivat tehdä kaikkensa edistääkseen integroitumista ja tarjotakseen tasavertaiset mahdollisuudet osallistua urheiluun ja välttää syrjintää ja sosiaalista syrjäytymistä.
4. Euroopan komissiolle joulukuussa 2018 annetun vammaisten liikuntamahdollisuuksia käsittelevän raportin ”Mapping on Access to Sport for People with Disabilities” keskeisissä havainnoissa todetaan, että hyvä henkilökohtainen terveys, yksilön kehitys ja sosiaalinen hyvinvointi ovat vammaisten henkilöiden liikuntaan osallistumisen hyötyjä.

5. Kesäkuussa 2019 annetuissa neuvoston päätelmissä vammaisten henkilöiden urheilumahdollisuuksista korostetaan, että vammaisiin henkilöihin kohdistuu muita todennäköisemmin sosioekonomisia haittoja, ja kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan ”toimia, joilla varmistetaan sekä vammaisten että muiden henkilöiden mahdollisuudet käyttää urheilutiloja, muun muassa seurata urheilutapahtumia, harjoitella tai osallistua urheilutoimintaan”.
6. Euroopan komission helmikuussa 2020 julkaisemassa SHARE-aloitetta koskevassa raportissa liikunnan vaikutuksesta aluekehitykseen koheesiopolitiikan avulla 2021–2027 korostetaan liikuntapaikkarakentamisen laadukasta ja alueellista kehittämistä kaupunkialueiden elvyttämisen, työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden edistäjänä.
7. Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelmasta (1.1.2021–30.6.2024) joulukuussa 2020 annettuun neuvoston päätöslauselmaan sisältyy ohjaavana tavoitteena sen tiedostaminen, että urheilu voi antaa merkittävän panoksen Euroopan yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävään kasvuun.
8. Urheilualan innovoinnista kesäkuussa 2021 annetuissa neuvoston päätelmissä todetaan, että innovatiiviset urheilutilat ja niiden rakennus- ja ylläpitoprosessit voivat muun muassa tarjota paremmat ja turvallisemmat tilat urheilulle ja liikunnalle, samalla kun ne ovat kestävämpiä, ympäristöystävällisempiä, saavutettavampia ja energiatehokkaampia.
9. Lokakuussa 2021 hyväksytyssä Euroopan neuvoston tarkistetussa eurooppalaisessa urheilun peruskirjassa peräänkuulutetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävää toimintaa sekä vastuullista sisä- ja ulkoliikuntaa. Liikuntapaikkojen omistajia kehoitetaan ennakoivasti selvittämään tilojensa vaikutukset ja seuraukset, välttämään mahdolliset vahingot luonnolle ja tarvittaessa torjumaan tällaiset riskit ja toteuttamaan suojoitoimia niiden varalta.

10. Neuvoston joulukuussa 2021 antamissa päätelmissä elinikäisestä liikunnasta korostetaan, että kaikissa ikäryhmissä ”vähäosaisiin ryhmiin¹ kuuluvat eivät useinkaan liiku riittävästi, sillä heidän kohdallaan mahdollisuuksia on vähemmän ja saavutettavuus rajallista”.
11. Huhtikuussa 2022 annetuissa neuvoston päätelmissä ”Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestäväen kehityksen edistämiseksi” korostetaan, että on tärkeää minimoida ”kaikentyyppisen urheilutoiminnan kielteiset vaikutukset biologiseen monimuotoisuuteen, ympäristöön ja meneillään olevan ilmastonmuutosprosessin dynamiikkaan” ja että on varmistettava, että ”urheiluala edistää osaltaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vahvistettuja Euroopan unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteita”.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

12. Liikuntapaikat, joissa harjoitetaan urheilua ja liikuntaa, voivat edistää YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden² saavuttamista eri aloilla. Näitä ovat esimerkiksi ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja taloudelliset kestävyystavoitteet.
13. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös liikuntaan ja liikuntapaikkarakentamiseen. Ilmastonmuutoksen vaikutukset voivat vahingoittaa rakennuksia ja muita liikuntapaikkoja muun muassa rajujen myrskyjen tai tulvien, äärimmäisten sääolojen aiheuttamien pelipintojen vahingoittumisen, rannikoiden eroosion tai ilmaston lämpenemiseen liittyvien lämpötilojen nousun aiheuttaman lumipulan vuoksi. Tämä vähentää liikuntapaikkojen määrää³ ja heikentää jäljellä olevien liikuntapaikkojen saatavuutta.

¹ Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) määritelmä: ’ryhmät, joihin kohdistuu valtaväestöä suurempi köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen, syrjinnän ja väkivallan riski, kuten muun muassa etniset vähemmistöt, muuttajat, vammaiset henkilöt, eristyksissä elävät ikääntyneet henkilöt ja lapset’.

² YK:n kestäväen kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 (”Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development”), A/RES/70/1.

³ YK:n ”Sports for Climate Action Framework” -aloite, 2018.

14. Liikuntapaikkojen rakentamisella, kunnostamisella, ylläpidolla ja käytöllä on myös ympäristöä ja ilmastoa heikentäviä vaikutuksia, koska ne aiheuttavat suoraan tai välillisesti kasvihuonekaasupäästöjä koko elinkaarensa aikana⁴. Suunnittelulla voidaan vaikuttaa eniten liikuntapaikkojen yleiseen kestävyteen⁵.
15. Kestävän ja esteettömän liikuntapaikkarakentamisen suunnitteluprosessissa, olipa kyse uusien liikuntapaikkojen rakentamisesta, olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnostamisesta tai niiden käytöstä ja ylläpidosta, olisi ensisijaisesti otettava huomioon keinot maksimoida liikuntapaikkojen kapasiteetti ja energiatehokkuus, mukaan lukien ”aktiivisen suunnittelun”⁶ käsite, esteetön pääsy sekä materiaalien ja tarvikkeiden uudelleenkäyttö tai kierrätys. Etusijalle olisi asetettava monikäyttöiset liikuntapaikat, joita voidaan käyttää ympärivuotisesti, ja erityisesti ulkoliikuntapaikat, ympäristövaurioalueiden uudelleenkäyttö sekä nykyisten muiden kuin liikuntapaikkojen muuntaminen liikuntapaikoiksi.
16. Tällä hetkellä vain 12 prosenttia EU:ssa käytetyistä rakennusmateriaaleista kierrätetään⁷, joten materiaalien uudelleenkäyttöä on tuettava. Liikuntapaikkarakentaminen on merkittävä energian ja muiden resurssien kuluttaja, joten nykyaikaisten, erittäin energiatehokkaiden ratkaisujen käyttöönotto liikuntapaikkarakentamisessa edistää luonnonvarojen säilyttämistä ja voi myös johtaa taloudellisiin säästöihin mahdollisena myönteisenä sivuvaikutuksena.
17. Meneillään oleva energiakriisi, jonka laukaisi muun muassa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, aiheuttaa merkittäviä ja vakavia haasteita liikuntapaikkarakentamiselle. Energian hintojen nousu vaarantaa liikuntapaikkojen toiminnot sekä urheilun ja liikunnan harjoittamisen mahdollisuudet ja edellytykset. Tämä korostaa entisestään kestävien ja energiatehokkaiden ratkaisujen ja käytäntöjen merkitystä liikuntapaikkarakentamisessa.

⁴ Erityisesti liikuntapaikkojen rakentamisen, käytön, ylläpidon ja purkamisen yhteydessä.

⁵ Saksan liittovaltion liikuntatiedeinstituutin kestävä liikuntapaikkarakentamisen suuntaviivat (”Guidelines for Sustainable Sports Facility Construction”), kriteerit kestävien urheiluhallien rakentamiselle (”Criteria for the Construction of Sustainable Sports Halls”), 2021.

⁶ Näissä neuvoston päätelmissä ”aktiivisella suunnittelulla” tarkoitetaan liikunnan harjoittamista edistäviä rakennus- ja suunnitteluperiaatteita.

⁷ Eurostat 39/2019, ”Record recycling rates and use of recycled materials in the EU”.

18. Kun otetaan huomioon liikuntapaikkojen rakennus- ja kunnostamiskustannukset, monista lähteistä saatavalla rahoituksella voidaan tukea sen nykyaikaistamista erityisesti ympäristökestävyyden ja luonnonvarojen suojelun osalta. EU:n ohjelmien – erityisesti EAKR:n, ESR+:n ja elpymis- ja palautumistukivälineen – kautta käytettävissä olevilla varoilla voidaan edistää liikuntapaikkojen rakentamista tai kunnostamista ja samalla saavuttaa niiden tavoitteet eli vihreämpi ja vähähiilinen Eurooppa.
19. Liikuntapaikkojen saavutettavuus on keskeinen tekijä yhtäläisten ja kaikille avoimien liikuntamahdollisuuksien tarjoamisen kannalta. Liikunnasta ja urheilusta voi olla monenlaista hyötyä yksilöille, yhteisöille ja koko yhteiskunnalle, koska ne edistävät osallistujien liikuntaosaamista, hyvinvointia, psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä kykyä kehittää sosiaalisia taitoja ja parantavat ihmisten asemaa yhteiskunnassa. Liikunta ja urheilu hyödyttävät yksilöiden lisäksi koko yhteiskuntaa⁸.
20. Liikuntapaikkojen syrjimätön saatavuus sekä liikunnan ja urheilun harjoittaminen on perusoikeus riippumatta vammasta, iästä, etnisestä alkuperästä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, kielestä, uskonnosta, poliittisista tai muista mielipiteistä, kansallisesta tai yhteiskunnallisesta alkuperästä, omaisuudesta tai muusta taustasta.
21. Esteettömien liikuntapaikkojen saatavuus voi edistää vammaisurheilun kehittämistä paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

⁸ Liikunnan ja urheilun peruskirja ("International Charter on Physical Education, Physical Activity and Sport"), UNESCO, SHS/2015/PI/H/14 REV, 2015.

22. Liikuntapaikkarakentaminen ei aina ole täysin esteetöntä urheilijoille, valmentajille, kannattajille ja muille henkilöille, jolloin he eivät voi käyttää sitä ilman kolmannen osapuolen apua. Tähän olisi puututtava asiaankuuluvilla toimintapolitiikoilla ja kriteereillä. Esteettömyyspolitiikan ja -kriteerien laadinnassa olisi hyödynnettävä asiaan liittyviä sidosryhmiä, kuten paikallisia, alueellisia ja kansallisia viranomaisia sekä urheiluliikettä ja vammaisia henkilöitä ja heitä edustavia organisaatioita. Näin varmistetaan, että kaikilla vammaisilla henkilöillä on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen toimintaan⁹.
23. Liikuntapaikkojen sijainti on keskeisessä asemassa saavutettavuuden kannalta. Liikuntapaikkojen puute ja harjoittelumahdollisuuksia koskevan tiedon puute muodostavat esteitä liikunnan harjoittamiselle¹⁰. Tietyillä maaseutu-, saari- ja syrjäisillä alueilla, kuten EU:n syrjäisimmillä alueilla, asuvilla ihmisillä voi olla vähemmän mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa, koska heidän saatavillaan on vain rajallisesti liikuntapaikkoja. Sama tilanne voi vallita myös erittäin tiheillä kaupunkialueilla jonotuslistojen ja liikuntapaikkarakentamisen riittämättömyyden takia, koska uusien liikuntapaikkojen rakentamiseen ei ole riittävästi tilaa. Sijainti olisi valittava yhteiskunnan tarpeiden ja kysynnän, paikan soveltuvuuden sekä sen perusteella, miten hyvin paikalle pääsee julkisen liikenteen tai aktiivisten liikkumismuotojen (kuten kävelyn tai pyöräilyn) avulla, mikä voi vaikuttaa myönteisesti terveyteen ja ympäristöön.

⁹ Euroopan komissio, Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030 (vuodelta 2021).

¹⁰ Euroopan komissio, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, ”Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures”. Loppuraportti Euroopan komissiolle, julkaisutoimisto, 2021.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

24. Kun otetaan huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetetut kunnianhimoiset tavoitteet ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden taso, on tarpeen varmistaa, että liikunta ja liikuntapaikat edistävät sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää kestävyyttä, sosiaalista vuorovaikutusta ja osallisuutta. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tehtävä monialaista yhteistyötä ja kuultava asiaankuuluvia sidosryhmiä, kuten vammaisia henkilöitä heitä edustavien järjestöjen kautta. Lisäksi tarvitaan kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien yhteisiä toimia ja yhteistä vastuuta liikuntapaikkojen suunnittelussa, rakentamisessa, kunnostamisessa, ylläpidossa ja käytössä.
25. Liikuntapaikkarakentamisen kestävyuden parantamisen keskeisenä tavoitteena on vähentää kielteisiä vaikutuksia ympäristöön ja biodiversiteettiin liikuntapaikkojen elinkaaren kaikissa vaiheissa ja mukauttaa liikuntapaikkojen sijainnit ilmastouhkiin.
26. Kun otetaan huomioon, että on nykyaikaistettava liikuntapaikkoja ja otettava käyttöön kestäviä, energiatehokkaita ja vähähiilisiä ratkaisuja ja toteutettava esteettömyystoimia, on välttämätöntä löytää rahoituslähteitä kestävien liikuntapaikkojen rakentamista ja kunnostamista varten. Tuomalla esiin kestävien ratkaisujen hyötyjä voidaan luoda motivaatiota muutokseen ja vauhdittaa sitä. Nämä hyödyt korostuvat usein järjestettäessä suuria urheilutapahtumia. Useista lähteistä saatava rahoitus, mukaan lukien nykyisten EU:n rahastojen hyödyntäminen, voi olla tehokas tapa edistää näiden tavoitteiden saavuttamista.

27. Liikuntapaikkojen saatavuuden varmistaminen on olennaisen tärkeää vammaisten henkilöiden ja sellaisten henkilöiden osallistamisen kannalta, jotka tulevat erilaisista taustoista tai etnisistä ryhmistä, jotka edustavat eri sukupuolta, seksuaalista suuntautumista, kieliyhteisöä, uskontoa taikka poliittisia tai muita mielipiteitä tai joilla on eri kansallisia tai yhteiskunnallisia alkuperiä, ja se voi myös luoda yhteisöllisyyden tunnetta.
28. On tärkeää luoda esteetön pääsy liikuntapaikoille sekä mahdollisuus osallistua urheiluun ja liikuntaan esteettömästi, erityisesti vammaisille henkilöille ja muille heikommassa asemassa oleville ryhmille, jotta mahdollisimman monet voivat hyötyä liikunnan tarjoamista eduista.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA ASIANMUKAISELLA TASOLLA SEURAAVAAN:

29. Tuetaan kaikkien kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia käyttää kestäviä, esteettisiä ja osallistavia liikuntapaikkoja, jotka palvelevat urheilutoimintaa sekä yhteisöjä ja yhteiskuntaa, kuten komission Uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen¹¹ keskeisissä arvoissa mainitaan.
30. Harkitaan poliittisten kehysten, suuntaviivojen, etenemissuunnitelmien ja kannustimien laatimista sen varmistamiseksi, että yksityisistä ja julkisista liikuntapaikoista tulee kestävämpiä ja että ne ovat kaikkien ulottuvilla.
31. Sisällytetään toimintapolitiikkoihin liikuntapaikkarakentamisen riittävää fyysistä ja sensorista esteettömyyttä koskevat parametrit¹², jotta voidaan suunnitella liikuntapaikkoja, jotka tarjoavat esteettömän pääsyn liikuntaan kansalaisille, joilla on fyysistä esteettömyyttä koskevia erityistarpeita.
32. Harkitaan ympäristökriteerien järjestelmien kehittämistä, jotta voidaan seurata ilmaston vaikutusta liikuntapaikkarakentamiseen sen elinkaaren aikana, ottaen samalla huomioon liikuntapaikkojen eri osien laajuus.

¹¹ Euroopan komissio, Uusi eurooppalainen Bauhaus, COM(2021) 573 final.

¹² Kuten esimerkiksi Kansainvälisen paralympiakomitean esteettömyysoppaassa mainitut parametrit.

33. Pyritään sisällyttämään ympäristö- ja esteettömyyskriteerit myönteisinä perusteina julkisen rahoituksen saamiseen liikuntapaikkojen suunnittelua, rakentamista ja kunnostamista varten ja tukemaan energiatehokkaita ratkaisuja koskevia toimenpiteitä sekä olemassa olevan infrastruktuurin, resurssien ja kiertotalousratkaisujen käyttöä ja uudelleenkäyttöä uusien materiaalien käytön rajoittamiseksi ja niiden kierrätyksen lisäämiseksi taloudessa.
34. Edistetään asiaankuuluvien urheilualan sidosryhmien ja viranomaisten, myös hajautetuista EU:n rahastoista vastaavien hallintoviranomaisten, välistä yhteistyötä liikuntapaikkojen rakentamisen ja kunnostamisen tukemiseksi ja tutkitaan vaihtoehtoja niiden yhteisrahoitusta varten.
35. Osallistutaan liikuntapaikkojen kartoittamiseen erityisesti tukemalla liikuntapaikkarakentamista koskevia tilastoja sisältävien tietokantojen kehittämistä ja käyttöä (esimerkiksi verkkoalustan kautta) ja liikuntapaikkapassien kehittämistä tietojen keräämiseksi jäsenvaltioiden nykyisestä liikuntapaikkarakentamisesta ja sen ominaispiirteistä liikuntapaikkojen suunnittelun ja sijoittelun tukemiseksi ja käytön maksimoimiseksi.
36. Edistetään sellaisten liikuntapaikkojen kriisinhallintajärjestelmien perustamista, joilla ehkäistään toiminnallisia rajoituksia, jotka johtuvat koronaviruspandemian, luonnonkatastrofien tai energiakriisien kaltaisista odottamattomista tapahtumista, sekä turvallisuutta ja turvatoimia koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa kaikkien liikuntapaikkojen käyttäjien tai vierailijoiden suojelemiseksi.
37. Tuetaan toimia, joilla tunnistetaan ja poistetaan liikuntapaikkoihin pääsyn esteitä, ja edistetään kaikkien syrjimätöntä pääsyä niihin vammaisuudesta, iästä, etnisestä alkuperästä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, kielestä, uskonnosta, poliittisista tai muista mielipiteistä tai kansallisesta tai sosiaalisesta alkuperästä riippumatta ja jaetaan kestäviä toimenpiteitä koskevia parhaita käytäntöjä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA

38. Edistämään tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen jakamista, tutkimaan perinteisen suunnittelun uusia näkökohtia, kuten ympäristövaurioalueiden ja olemassa olevien rakennusten muuttamista liikuntapaikoiksi ja niiden uudelleenkäyttöä tässä tarkoituksessa, edistämään Erasmus+ -ohjelman avulla innovaatiotutkimusta kestävien ratkaisujen täytäntöönpanon tukemiseksi liikuntapaikkojen koko elinkaaren ajan ja jatkamaan tukea olemassa oleville aloitteille, kuten vihreän kehityksen urheilua käsittelevälle asiantuntijaryhmälle ja SHARE-aloitteelle.
39. Tukemaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja edistämään aloitteita, joilla edistetään osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia liikuntapaikkojen esteettömyyden osalta.
40. Helpottamaan mahdollisuuksia käyttää EU:n rahoitusta kestävien liikuntapaikkojen kehittämiseksi. Tiedottamaan säännöllisesti jäsenvaltioille ja asiaankuuluville sidosryhmille mahdollisista EU:n rahoitusmahdollisuuksista kestävää liikuntapaikkarakentamista varten, jotta rakentamista ja kunnostamista voidaan helpottaa ja saavutettavuutta parantaa.
41. Tarkastelemaan aloitteissaan ja ehdotuksissaan, myös vihreän kehityksen urheilua käsittelevän asiantuntijaryhmän puitteissa, Euroopan neuvoston työtä urheilutietokantojen ja -rekistereiden kehittämiseksi jäsenvaltioissa muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa sekä vaihtamaan parhaita käytäntöjä ja tietämystä ja jakamaan tietoja muun muassa ympäristövaikutuksista sekä liikuntapaikkojen käytöstä, koosta ja saavutettavuudesta.
42. Ottamaan huomioon yhtäläiset mahdollisuudet käyttää liikuntapaikkoja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen¹³ 9 ja 30 artiklan sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

¹³ Yhdistyneiden kansakuntien vammaisasioista vastaava taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, 2006.

KEHOTTAVAT URHEILULIIKETTÄ JA MUITA ASIAANKUULUVIA SIDOSRYHMIÄ

43. Ottamaan huomioon liikuntapaikkojen rakentamista, kunnostamista, kunnossapitoa ja käyttöä koskevat kestävyyskriteerit¹⁴, mukaan lukien odotetut kustannukset koko elinkaaren ajalta, ottaen samalla huomioon sen eri muodot sekä yhteiskunnan ja ympäristön tarpeet ja kunkin sijaintipaikan vaatimukset.
44. Tekemään mahdollisuuksien mukaan ympäristövaikutusten arvioinnin, joka koskee liikuntapaikkojen rakentamisen, kunnostamisen ja käytön ympäristövaikutuksia.
45. Harkitsemaan mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien liikuntapaikkojen ja resurssien uudelleenkäyttöä ja kiertotalouden ratkaisuja, joilla voidaan rajoittaa uusien materiaalien käyttöä ja lisätä niiden kierrätystä taloudessa.
46. Hyödyntämään liikuntapaikkarakentamisen mahdollisuuksia ja monikäyttöisyyttä, jotta se voisi liikunnan ohella palvella mahdollisimman tehokkaasti myös muuta toimintaa.
47. Edistämään yhteistyössä viranomaisten kanssa esteetöntä pääsyä liikuntapaikkoihin eri liikennemuotojen, kuten julkisen liikenteen tai aktiivisten liikkumismuotojen avulla (esimerkiksi kävellen tai pyöräillen).
48. Edistämään kestäviä ja lyhyitä toimitusketjuja ja kestäviä kriteerejä alihankkijoille tarkoitetuissa tarjouskilpailuissa, jotka koskevat liikuntapaikkojen rakentamista, kunnostamista ja ylläpitämistä.
49. Varmistamaan, että liikuntapaikkojen rakentamisessa ja kunnostamisessa kunnioitetaan kaikkien näiden toimien vaikutuspiirissä olevien ihmisten yleismaailmallisia ihmisoikeuksia sekä työntekijöiden oikeuksia.

¹⁴ ”Kestävyyskriteerit” sisältävät seuraavat indikaattorit: ekologinen laatu, sosiokulttuurinen ja toiminnallinen laatu, taloudellinen laatu, tekninen laatu, prosessin laatu, sijaintipaikan laatu ja urheilutoiminnallinen laatu.

50. Suojelemaan ihmisiä, eläimistöä ja kasvistoa sekä maaperää liikuntapaikkojen rakennustyömaiden läheisyydessä.
51. Harkitsemaan luonnonvarojen hallintaa ja jätehuoltoa koskevien järjestelmien käyttöönottoa veden, energian ja muiden resurssien kulutuksen vähentämiseksi, kestävän ja vastuullisen kulutuksen edistämiseksi ja kustannusten vähentämiseksi. Antamaan käyttäjille, henkilöstölle ja vierailijoille liikuntapaikkojen vastuullista käyttöä koskevaa koulutusta sen elinkaaren pidentämiseksi ja luonnonvarojen säästämiseksi. Tuomaan esille toteutettujen kestävyystoimenpiteiden hyötyjä ja resurssien säästämisen ja liikuntapaikkarakentamisen ympäristövaikutusten vähentämisen välistä yhteyttä.
52. Edistämään sellaisten liikuntapaikkojen kriisinhallintajärjestelmien perustamista, joilla ehkäistään koronaviruspandemian, luonnonkatastrofien tai energiakriisien kaltaisista odottamattomista tapahtumista johtuvia toiminnallisia rajoituksia, sekä turvallisuutta ja turvatoimia koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa kaikkien liikuntapaikkojen vierailijoiden turvallisuuden varmistamiseksi.
53. Toimimaan vastuullisesti, kun liikuntapaikkoja ja tapahtumapaikkoja käytetään urheilutapahtumien järjestämiseen sisä- tai ulkotiloissa, ja välttämään ympäristöhäiriöitä tai korjaamaan ne mahdollisuuksien mukaan.
54. Helpottamaan vammaisten henkilöiden pääsyä liikuntapaikkoihin ja noudattamaan asiaankuuluvia kansallisia ja kansainvälisiä ohjeita ja suosituksia.
55. Tarvittaessa käyttämään aktiivisesti urheilutietokantoja ja täydentämään niitä, jotta tarjolla olisi asiaankuuluvaa tietoa liikuntapaikkojen ominaisuuksista ja sijainnista.

VIITTEET

Euroopan unionin neuvosto

- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät EU:n yhteisten arvojen edistämisestä urheilun avulla, 2018/C 196/06.
- Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätelmät vammaisten henkilöiden urheilumahdollisuuksista, 2019/C 192/06.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelmasta (1. tammikuuta 2021 – 30. kesäkuuta 2024), 2020/C 419/01.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät elinikäisestä liikunnasta, 2021/C 501 I/01.
- Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät aiheesta ”Urheilu ja liikunta lupaavina keinoina muuttaa käyttäytymistä kestävä kehityksen edistämiseksi”, 2022/C 170/01.

Muita viitteitä

- Yhdistyneiden kansakuntien vammaisasioista vastaava taloudellisten ja sosiaalisten asiain osasto, yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, 2006.
- Euroopan komission urheilun valkoinen kirja, KOM/2007/0391 lopullinen.
- Liikunnan ja urheilun peruskirja (”International Charter on Physical Education, Physical Activity and Sport”). Unesco, SHS/2015/PI/H/14 REV, 2015.
- Euroopan komissio: Vammaisten urheilumahdollisuuksia koskeva kartoitus: raportti Euroopan komissiolle, julkaisutoimisto, 2018.
- YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 (”Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development”), A/RES/70/1.
- Yhdistyneiden kansakuntien ”Sports for Climate Action Framework” -aloite, 2018.
- Eurostat 39/2019, ”Record recycling rates and use of recycled materials in the EU”, 2019.
- Euroopan komissio, SHARE-aloite – Contribution of sport to regional development through Cohesion Policy 2021–2027 (vuodelta 2020).
- Kansainvälinen paralympiakomitea, Esteettömyysopas, 2020.
- Saksan liittovaltion liikuntatiedeinstituutin kestävän liikuntapaikkarakentamisen suuntaviivat (”Guidelines for Sustainable Sports Facility Construction”), kriteerit kestävien urheiluhallien rakentamiselle (”Criteria for the Construction of Sustainable Sports Halls”), 2021.

- Euroopan komissio, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, ”Mapping of innovative practices in the EU to promote sport outside of traditional structures”: loppuraportti Euroopan komissiolle, julkaisutoimisto, 2021.
 - Euroopan komissio, Tasa-arvon unioni: Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030 (vuodelta 2021).
 - Euroopan komissio, Uusi eurooppalainen Bauhaus, COM(2021) 573 final.
 - Euroopan komissio, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, "Towards a Shared Culture of Architecture: investing in a high-quality living environment for everyone: report of the OMC (Open Method of Coordination) group of EU Member State experts", julkaisutoimisto, 2021.
 - Euroopan neuvosto, ministerikomitean suositus CM/Rec(2021)5 jäsenvaltioille tarkistetusta eurooppalaisesta urheilun peruskirjasta, hyväksytty ministerikomiteassa 13. lokakuuta 2021 ministerien sijaisten 1414. kokouksessa.
-